

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมของชุมชน : กรณีศึกษา ทำน้าสามเสน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร Factors affecting the savings of the community : Case study in Tha Nam Samsen , Dusit, Bangkok

บุญยาพร ภูทอง¹

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อการออมของชุมชนทำน้าสามเสน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 2) เพื่อศึกษารูปแบบการออมของชุมชนทำน้าสามเสน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 3) เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการออมของเยาวชนในชุมชนทำน้าสามเสน โดยใช้แรงจูงใจเพื่อการพัฒนา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ศึกษาวิจัยกลุ่ม ประชากรชุมชนทำน้าสามเสน โดยการแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 126 คน จากผลการวิจัย พบว่าความเห็น ปัจจัยที่ส่งผลต่อการออมของเยาวชนชุมชนทำน้าสามเสน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยสรุปจากการสำรวจเชิงปริมาณ รูปแบบของการออม จำนวนเงินที่ออม โดยวิธีการออม มีการออมเมื่อรับรายได้ จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 26.99 รองลงมา ออมทุกปี จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 26.20 รองลงมา ออมทุกเดือน จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 20.63 การกำหนดวัตถุประสงค์ของการออม ส่วนใหญ่เพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคง จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 34.92 รองลงมา เพื่อเก็บไว้ในยามเจ็บป่วย/ชรา จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 28.58 รองลงมาเพื่อกิจกรรมทางศาสนา จำนวน 15 คน โดยมีรูปแบบการออมเงินกับสถาบันการเงินส่วนมาก สลากออมสิน/รทส. จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 27.78 รองลงมา กองทุนประกันสังคมจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 24.60 รองลงมาประกันชีวิต จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 19.84 สู้ตาย เงินฝากประเภทต่าง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.58 ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อการออมของประชากร“ด้านทำเลที่ตั้งของสถาบันการเงิน” มีกลุ่มประชากรให้ค่าสูงที่สุดร้อยละ 78.58 ตามด้วย “ด้านผลตอบแทนของการออม” มีค่าอยู่ร้อยละ 56.34 รองลงมา ตามด้วย และ“ด้านรายได้” มีค่าอยู่ร้อยละ 48.41

ผลการวิจัย พบว่าข้อมูลด้านพฤติกรรมการออมของเยาวชนชุมชนทำน้าสามเสน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านทำเลที่ตั้งของสถาบันการเงินมีผลต่อการเลือกใช้รูปแบบการออมของชุมชนทำน้าสามเสน ด้านผลตอบแทนของการออม ก็เป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความต้องการของการออมของชุมชนทำน้าสามเสน

คำสำคัญ : การออมของชุมชน, ทำน้าสามเสน

¹สาขาวิชาการจัดการธุรกิจค้าปลีก คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยโลจิสติกส์และซัพพลายเชน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Abstract

This research study aims 1) to identify factors affecting the savings of the community Num Samsen, Dusit, Bangkok, 2) to study the savings of the community Num Samsen, Dusit, Bangkok. 3) to develop savings behavior of youth in the community Pier Rd. The motivation for the development, Dusit, Bangkok. The survey (Survey Research) research group. Num Samsen Community population have savings. Information collected through questionnaires to a sample of 126 people from the findings. Found that the comments The factors that affect the marketing strategy of the retail community Num Samsen, Dusit, Bangkok. The percentage is the best in its class. In summary, from a quantitative survey. “The prime location of the financial institution” has the highest population. Which is 78.58 per cent, followed by “the return of the savings” with 56.34 percent, followed by “income” with 48.41 percent, followed by a minor. The results showed that the factors that affect the marketing strategy of the retail community Num Samsen, Dusit, Bangkok. The location of financial institutions affect the option of saving the community’s waterfront Rd. The return of saving It is what causes the needs of the community savings Pier Rd.

Keywords: the savings of the community, Tha Nam Samsen

บทนำ

เงินออม ถือเป็นเงินทุนที่สำคัญต่อการลงทุนของประเทศ ซึ่งเป็นรากฐานและปัจจัยสำคัญที่กำหนดการลงทุนให้เศรษฐกิจของประเทศเจริญเติบโต สร้างเสถียรภาพและลดความผันผวนทางเศรษฐกิจได้ เนื่องจากการออมในระดับสูงจะทำให้การลงทุนในประเทศไม่ต้องอาศัยเงินทุนจากต่างประเทศมากนัก แม้เศรษฐกิจจะถดถอยก็สามารถพึ่งพาการออมในประเทศได้ ทำให้พัฒนาเศรษฐกิจได้อย่างต่อเนื่อง

ตั้งแต่ประเทศไทยเริ่มใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในปี พ.ศ.2504 เป็นต้นมา ระบบเศรษฐกิจของไทยได้ประสบปัญหาการขาดแคลนเงินออมมาโดยตลอด และจำเป็นต้องพึ่งพาแหล่งเงินจากต่างประเทศในการพัฒนารูปแบบต่างๆ ทำให้การขาดดุลของบัญชีเดินสะพัดก็เพิ่มขึ้นอย่างมาก ในระหว่างปี พ.ศ.2539-2540 ประเทศไทยประสบปัญหา

เศรษฐกิจตกต่ำและวิกฤตการณ์ทางการเงิน (วิกฤตต้มยำกุ้ง) มีการไหลออกของเงินทุนต่างประเทศซึ่งกระทบถึงความเชื่อมั่นทางเศรษฐกิจของไทยมาก จากข้อมูลการออมและการลงทุนต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP: Gross Domestic Product) ในช่วงก่อนและหลังวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจที่ผ่านมา พบว่าเกิดความแตกต่างระหว่างการออม และการลงทุน (การออมลบการลงทุน) โดยการออมมีไม่เพียงพอต่อการลงทุน (ในปี 2532-2540) อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจปี 2540 ที่ทำให้ธุรกิจจำนวนมากต้องปิดกิจการแบะเลิกจ้างงาน ประชาชนทั่วไปก็มีการระมัดระวังในการใช้จ่ายมากขึ้น ทำให้ระดับการออมมีเพิ่มขึ้นมากกว่าปกติ (สนธยานริสศิริกุล, 2535) ในปี พ.ศ.2541 คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติตามที่กระทรวงการคลังเสนอ กำหนดให้วันที่ 31 ตุลาคม ของทุกปี เป็น “วันออมแห่งชาติ” โดยไม่ถือเป็นวันหยุดราชการ พร้อมทั้งให้มีการจัดสัปดาห์

ส่งเสริมวัฒนธรรมการออมของชาติ ในช่วงวันที่ 31 ตุลาคม ถึงวันที่ 7 พฤศจิกายนของทุกปีทั้งนี้เพื่อให้การรณรงค์ส่งเสริมการประหยัดและการออมเป็นรูปธรรมขึ้น ทำให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของการประหยัดและรู้จักเก็บออมอย่างต่อเนื่อง ส่งผลต่อความมั่นคงในการดำรงชีวิต เศรษฐกิจ และประเทศชาติ หลังจากวิกฤตเศรษฐกิจปี 2540 สถานการณ์ได้คลี่คลายไปในแนวทางที่ดีขึ้นอย่างช้าๆ ประเทศไทยสามารถทยอยคืนเงินกู้แก่กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF: International Monetary Fund) และค่อยๆ พัฒนาจากการอยู่รอดมุ่งไปสู่ความยั่งยืน โดยอาศัยการพึ่งพาปัจจัยภายนอกคู่กับปัจจัยภายใน โดยมีเป้าหมายที่สำคัญคือการรักษาและสร้างเสถียรภาพเศรษฐกิจ ให้มีความยั่งยืน (ประยงค์ คูศิริสิน, 2550)

ในปี พ.ศ.2552 ประเทศไทยต้องเผชิญกับภาวะเศรษฐกิจโลกอันเป็นผลมาจาก ปัญหาซับไพร์มในสหรัฐอเมริกา โดยวิกฤตเริ่มมาตั้งแต่ประมาณ สิงหาคม 2549 และทวีความรุนแรงมากขึ้น ในสหรัฐอเมริกาเกิดคนว่างงาน และบริษัทชั้นนำของโลกขาดสภาพคล่องเป็นจำนวนมาก จนอาจเกิดการล้มละลายถึงแม้จะไม่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยก็ตามแต่ได้ส่งผลกระทบโดยอ้อมต่อประเทศไทยเนื่องจากยุโรปและอเมริกาเป็นตลาดรองรับสินค้ารายใหญ่ของประเทศไทยเมื่อประชาชนของเขามีกำลังซื้อที่ลดลงประเทศไทยก็ส่งออกได้น้อยลงก็อาจส่งผลต่อดุลการค้าระหว่างประเทศจนทำให้ขาดสภาพคล่องได้ในที่สุด (พิสิฐ ลี้อาธรรม, 2551)

การบริหารประเทศระยะต่อระยะต่อมารัฐบาลได้นำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549) ซึ่งเป็นแผนที่ได้อัญเชิญแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาใช้เป็นปรัชญานำทางในการพัฒนา โดยยึดหลักทางสายกลางเพื่อให้ประเทศรอดพ้นวิกฤต สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง และนำไปสู่การพัฒนาที่สมดุล มีคุณภาพและยั่งยืน ภายใต

กระแสโลกาภิวัตน์และสถานการณ์เปลี่ยนแปลงต่างๆ มุ่งการพัฒนาประเทศในอนาคต 20 ปี มีจุดมุ่งหมายเน้นการแก้ปัญหาความยากจน และยกระดับคุณภาพชีวิตของคนส่วนใหญ่ในประเทศให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและการสร้างค่านิยมที่ช่วยให้คนไทยตระหนักถึงความจำเป็นและปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานโดยยึด “ปรัชญานำทาง ยึดทางสายกลางอยู่บนพื้นฐานของความสมดุล พอดี และความพอประมาณอย่างมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน ตามโลกได้อย่างรู้เท่าทัน ทำให้เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงระบบบริหารจัดการประเทศแนวใหม่ที่มุ่งสู่ประสิทธิภาพและคุณภาพ” (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2552)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) ในข้อที่ 3 การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและการแข่งขันได้ในช่วงศตวรรษแห่งเอเชีย ปรับฐานเศรษฐกิจภายในประเทศให้เข้มแข็ง โดยบริหารเศรษฐกิจมหภาคให้มีเสถียรภาพลดการพึ่งพาจากภายนอกและพึ่งพาตนเองให้มากขึ้น เสริมสร้างความเข้มแข็งภาคการผลิต ควบคู่กับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ พลังงานและบริหารองค์ความรู้และกลไกที่เกี่ยวข้อง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2552)

ในปี พ.ศ. 2553 ประเทศไทยประสบกับปัญหาทางการเมืองครั้งสำคัญ ครั้งหนึ่งในประวัติศาสตร์ชาติไทยมีการชุมนุมทางการเมืองบริเวณใจกลางเมืองกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นพื้นที่เศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ ทำให้หลายประเทศทั่วโลกประกาศห้ามคนในชาติตัวเองเดินทางเข้ามาในประเทศไทย ส่งผลให้ประเทศไทยสูญเสียรายได้จากการท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก รวมถึงมีการเผาศูนย์การค้าหลายแห่ง โดยยังสรุปไม่ได้ว่าเป็น การก่อการร้าย การจลาจล อันจะส่งผลสำคัญที่บริษัทประกันภัยที่ประกันภัยจะใช้เป็นข้อมูลและเหตุผลที่จะจ่ายหรือไม่จ่าย เงินประกัน

อันอาจส่งผลในเรื่องการขาดแคลนเงินทุน เพื่อใช้
บูรณะสถานที่เหล่านั้นให้กลับมาเป็นปกติเหมือนเดิม

ด้วยเหตุผลจากการวิจัยพบปัญหาของ เรื่อง
พัฒนาพฤติกรรมกรรมการออมของเยาวชน:กรณีทำน้ำ
สามเสน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร เป็นการวิเคราะห์
ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการออมของเยาวชน ทำน้ำ
สามเสน ซึ่งเป็นผลกระทบมาจากดุลบัญชีเดินสะพัดที่
ก่อให้เกิดปัญหาด้านเสถียรภาพทางเศรษฐกิจทาง
ผู้วิจัยทางมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา วิทยาลัย
โลจิสติกส์และซัพพลายเชน มีนโยบายในการดูแล
ขับเคลื่อนให้เป็นชุมชนเข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเอง
ได้ ดังนั้นการออมจึงเป็นสิ่งที่ควรปลูกฝังให้เกิดอย่าง
ต่อเนื่อง โดยพยายามรณรงค์ให้ภาคร้านค้าปลีก ภาค
ครัวเรือนมีการออมต่อเนื่องผ่านระบบสถาบันการเงิน
เพิ่มขึ้น (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2552)

1.1 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย (Objective of the research)

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการออมของ
ชุมชนทำน้ำสามเสน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษารูปแบบการออมเยาวชนของ
ชมในชุมชนทำน้ำสามเสน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรรมการออมของ
เยาวชนในชุมชนทำน้ำสามเสน โดยใช้แรงจูงใจเพื่อ
การพัฒนา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

1.2 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการศึกษาครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มี
ผลกระทบต่อการออมของชุมชนทำน้ำสามเสน ในเขต
ดุสิต กรุงเทพมหานคร รวมถึงสามารถนำข้อมูลไปใช้
เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายของสถาบัน
การเงิน หน่วยงานรัฐ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและ
ภาคครัวเรือนชุมชนทำน้ำสามเสน สามารถนำข้อมูล
ที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการออมเพื่อให้เกิดประโยชน์
สูงสุดแก่ครอบครัว

1.3 ขอบเขตการวิจัย

1.5.1 ขอบเขตในการศึกษาครั้งนี้ศึกษา
ถึงรูปแบบการออมทั้งในระบบและนอกระบบ
พฤติกรรมต่างๆ ในการออมเงิน รวมไปถึงปัจจัยต่างๆ
ที่มีผลต่อการตัดสินใจออมของเยาวชน ในชุมชนทำน้ำ
สามเสน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีการทาง
สถิติแบบพรรณนาในการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่าง

1.5.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา: การศึกษา
ครั้งนี้ มุ่งศึกษาพัฒนาพฤติกรรมกรรมการออมของเยาวชน
ในชุมชนทำน้ำสามเสน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดย
ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการออมของเยาวชนในชุมชน
ทำน้ำสามเสน ซึ่งได้แก่ ด้านรายได้ ด้านผลิตภัณฑ์ของ
การออม ด้านผลตอบแทนของการออม ด้านทำเลที่ตั้ง
ของสถาบันการเงิน และด้านการส่งเสริมการตลาดของ
สถาบันการเงิน และรูปแบบของการออม ได้แก่
จำนวนเงินที่ออม วิธีการออม วัตถุประสงค์ของการ
ออม และออมในรูปแบบใดบ้างกับสถาบันการเงิน

1.5.3 ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา :
ประกอบด้วยตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

1.5.3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

- ลักษณะของประชากรชุมชนทำน้ำสามเสน
เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และ
จำนวนบุตรที่อยู่ในความดูแล

1.5.3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables)

- ปัจจัยที่ส่งผลต่อการออมของเยาวชนใน
ชุมชนทำน้ำสามเสน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ใน
ด้านรายได้ ด้านผลิตภัณฑ์ของการออม ด้านผล
ตอบแทนของการออม ด้านทำเลที่ตั้งของสถาบันการเงิน
และด้านการส่งเสริมการตลาดของสถาบันการเงิน

- รูปแบบของการออมของชุมชนทำน้ำสามเสน
เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ได้แก่ จำนวนเงินที่ออม วิธี
การออม วัตถุประสงค์ของการออมและออมในรูปแบบ
ใดบ้างกับสถาบันการเงิน

1.5.3.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา
ศึกษาและเก็บข้อมูลตลอดปีงบประมาณ 2558

วิธีดำเนินงานวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชากรที่เป็นทั้งเพศชายและหญิง อายุ 20 ปี ขึ้นไป เนื่องจากการเป็นกรวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาและวิเคราะห์กลยุทธ์ค้าปลีก และปัจจัยที่ส่งผลต่อกลยุทธ์ค้าปลีก เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการตลาดค้าปลีกชุมชนทำน้าสามเสน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จึงทำการกำหนดกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเป้าหมายทั้งสิ้น 126 คน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.2 เครื่องมือและคุณภาพเครื่องมือ

3.2.1 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเชิงคุณภาพใช้แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1) ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะทำการศึกษา โดยศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎี ตลอดจนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์ค้าปลีก การบริหารจัดการธุรกิจค้าปลีก

2) ศึกษาวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากลยุทธ์ค้าปลีก และแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาและสนับสนุนร้านค้าปลีกในชุมชน เขตกรุงเทพมหานคร

3) ศึกษาถึงขั้นตอนการดำเนินงานของร้านค้าปลีก และหน้าที่ความรับผิดชอบต่อชุมชน

4) สร้างแบบสัมภาษณ์และนำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จำนวน 5 ท่าน

5) ปรับปรุงแบบสอบถามสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ และนำไปใช้ในการสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.2.2 ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นการสัมภาษณ์แบบกลุ่ม (Focus Group) โดยมีประเด็นคำถามหลักสำคัญในการสัมภาษณ์โดยจะไม่นำข้อมูลมาวิเคราะห์ในภาพแบบสถิติ โดยเครื่องมือในการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจการร้านค้าปลีกเป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง จำนวน 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ลักษณะทั่วไปของประชากรชุมชนทำน้าสามเสน

ส่วน 2 รูปแบบของการออมของชุมชนทำน้าสามเสนในเรื่อง จำนวนเงินที่ออม วิธีการของการออม วัตถุประสงค์ของการออม และ ออมในรูปแบบใดบ้าง กับสถาบันการเงิน

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการออมของเยาวชนชุมชนทำน้าสามเสน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการโดยชี้แจงให้กลุ่มตัวอย่างทราบถึงจุดมุ่งหมายในการวิจัยครั้งนี้ และดำเนินการสัมภาษณ์แบบกลุ่ม (Focus Group) และสังเกตปฏิบัติการสัมภาษณ์ อารมณ์ ตลอดจนความรู้สึกจากน้ำเสียงและสีหน้า เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงลึกอย่างละเอียด นอกจากนี้ผู้วิจัยจะขออนุญาตกลุ่มตัวอย่างเพื่อบันทึกเทปการสัมภาษณ์เพื่อเก็บรายละเอียดในการสัมภาษณ์ให้ได้มากที่สุด และดำเนินการจดบันทึกข้อมูลดิบและตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลอย่างละเอียด

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลแบบการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) เพื่อกำหนดหัวข้อ/กลุ่มหัวข้อแนวคิดสำคัญ (topic/category) และแบบแผนแนวคิดสำคัญอันเป็นประเด็นของการวิจัย (pattern/themes)

3.5 ระยะเวลาทำการวิจัย และแผนการดำเนินงานตลอดการวิจัย

งานวิจัยนี้จะศึกษาพฤติกรรมการตลาดค้าปลีกของชุมชนทำน้าสามเสน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร และจะดำเนินการวิจัยให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลา 1 ปี หลังได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการวิจัย

ผลการศึกษา

วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ลักษณะทั่วไปของประชากรชุมชนทำน้าสามเสน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 64.29 และเพศชาย จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 35.71 โดยมีอายุอยู่ในช่วง 26-30 ปี จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 40.48 และรองลงมาคือช่วงอายุ 31-35 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 และช่วงอายุ 36-40 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 15.08 อันรองลงมา 41 ปีขึ้นไป จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 10.32 ดับสุดท้ายคือช่วงอายุ 22-25 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 5.56 ส่วนในการมีสถานภาพ โสด จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 61.11 รองลงมาคือสถานสมรส จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 34.92 และสถานภาพหย่า 5 คนคิดเป็นร้อยละ 3.97 โดยระดับการศึกษาจบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 80.16 รองลงมาจบการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 12.70 และจบปวช.ปวส. จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 7.14 ส่วนมากมีเจ้าของธุรกิจ จำนวน 214 คน คิดเป็นร้อยละ 53.5 รองลงมาคืออาชีพรับจ้าง จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 22.5 และอาชีพพนักงานบริษัท จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 18.75 อันดับสุดท้ายคืออาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 5.25 และยังมีจำนวนบุตรอยู่ในความดูแล จำนวน 3 คน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 27.78 ต่อมามีบุตรที่อยู่ในความดูแล จำนวน 2 คน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 26.98 และอันดับต่อมาคือมีบุตรที่อยู่ในความดูแล จำนวน 1 คน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 รองลงมา จำนวน 4 คน 21 คนคิด

เป็นร้อยละ 16.67 รองลงมากว่า 5 คนขึ้นไป จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 7.94 สุดท้ายไม่มีบุตร จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.96

ส่วน 2 รูปแบบของการออมของชุมชนทำน้าสามเสนในเรื่อง จำนวนเงินที่ออม วิธีการของการออมวัตถุประสงค์ของการออม และออมในรูปแบบใดบ้างกับสถาบันการเงิน

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามจำนวนบุตรที่อยู่ในความดูแล มีการออม 10,001-15,000 จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 27.78 รองลงมา 5,001-10,000 จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 26.20 รองลงมามากกว่า 15,000 จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 24.60 รองลงมา 1,001-5,000 จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 19.84 สุดท้ายไม่เกิน 1,000 จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.58 โดยมีวิธีการออม มีการออมเมื่อรับรายได้ จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 26.99 รองลงมา ออมทุกปี จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 26.20 รองลงมา ออมทุกเดือน จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 20.63 รองลงมาออมเมื่อมีเงินเหลือ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 11.90 รองลงมา ออมทุกวัน จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 7.93 สุดท้ายแล้วแต่โอกาส จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 6.35 การกำหนดวัตถุประสงค์ของการออม ส่วนใหญ่เพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคง จำนวน 44 คน คิดเป็น ร้อยละ 34.92 รองลงมา เพื่อเก็บไว้ในยามเจ็บป่วย/ชรา จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 28.58 รองลงมาเพื่อกิจกรรมทางศาสนา จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 11.91 รองลงมาเพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉิน จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 9.52 รองลงมา เพื่อหาผลตอบแทนจากเงินออมจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 7.93 สุดท้ายออมเพื่อลดหย่อนภาษีส่วนบุคคล จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 7.14 โดยมากมีรูปแบบการออมเงินกับสถาบันการเงินส่วนมากสลากออมสิน/ธกส. จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 27.78 รองลงมา กองทุนประกัน

สังคมจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 26.20 รองลงมา กองทุนสำรองเลี้ยงชีพจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 24.60 รองลงมาประกันชีวิต จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 19.84 สุดท้าย เงินฝากประเภทต่าง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.58

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการออมของประชากร ชุมชนทำน้าสามเสน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

• ด้านรายได้

การศึกษาปัจจัยด้านรายได้ เงินเดือนประจำ จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 48.41 รองลงมา งานพิเศษ จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 31.74 และสุดท้าย ประกอบธุรกิจส่วนตัว จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 19.85

• ด้านผลิตภัณฑ์การออม

ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์การออม ทำให้เงินออมมีความปลอดภัยไม่ลดมูลค่า จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมา สามารถนำไปค้าประกันได้ตามกฎหมาย จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 23.81 รองลงมา เปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่าย จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 17.46 รองลงมา มีให้เลือกหลายรูปแบบ จำนวน 21 คนคิดเป็นร้อยละ 16.67 และสุดท้ายช่วยลดหย่อนภาษี จำนวน 11 คน คิดเป็นจำนวน 8.73

• ด้านผลตอบแทนของการออม

ปัจจัยด้านผลตอบแทนของการออม อัตราผลตอบแทนที่ได้รับ จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 56.34 และเวลาในการรับผลตอบแทน จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 43.66

• ด้านทำเลที่ตั้งของสถาบันการเงิน

ปัจจัยด้านทำเลที่ตั้งของสถาบันการเงิน ตั้งอยู่ในทำเลที่เดินทางสะดวก จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 78.58 และมีอาคารสถานที่สะอาดและทันสมัย จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 21.42

• ด้านการส่งเสริมการตลาดของสถาบันการเงิน

ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาดของสถาบันการเงิน ส่วนใหญ่มีการณรงค์การออมผ่านสื่อ จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 38.09 รองลงมา มีของที่ระลึกแจกเมื่อเข้าไปติดต่อเรื่องการออม จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 17.47 รองลงมา มีเจ้าหน้าที่มาเยี่ยมถึงบ้านเชิญเชิญให้ออมเงิน จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 17.47 รองลงมา การมีเอกสารอธิบายประโยชน์ของการออม จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 15.87 และสุดท้าย การจัดกิจกรรมเพื่อกระตุ้นการออม จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 11.90

อภิปรายผลการศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการศึกษา ค้นคว้าและรวบรวมแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับอุปสงค์ต่อการออมและความคิดเห็น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิจัยครั้งนี้ให้สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของ บุรินทร์ แสงแก้ว (2553) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมของพ่อค้าแม่ค้าในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดเชียงราย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการออม พฤติกรรม และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมของพ่อค้าแม่ค้าในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดเชียงรายซึ่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาได้จากการเก็บแบบสอบถามจากพ่อค้าแม่ค้าในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดเชียงราย โดยศึกษาปัจจัยด้านรายได้คือรายรับและรายจ่ายพบว่าทั้งสองปัจจัยเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมมากคือปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์การออม คือรูปแบบการออม การเปลี่ยนเป็นเงินสดง่าย และนำไปค้าประกันได้ตามกฎหมาย เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลปานกลาง ส่วนปัจจัยที่ทำให้เงินออมมีความปลอดภัยเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมของพ่อค้า แม่ค้ามาก ปัจจัยผลตอบแทนมีอิทธิพลมากเช่นกัน ปัจจัยด้านทำเลที่ตั้งของสถาบันการเงินก็มีอิทธิพลมาก ปัจจัยด้านการส่งเสริมกิจกรรมมีอิทธิพลต่อพ่อค้า แม่ค้าปานกลาง และปัจจัยด้านอื่นๆ เช่น

อัตราเงินเฟ้อ นโยบายของรัฐมีอิทธิพลต่อพ่อค้า แม่ค้า ปานกลาง

ประยงค์ คูศิริสิน (2551) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการออมของครัวเรือนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าครัวเรือนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่จำนวน 331 ครัวเรือนคิดเป็น ร้อยละ 82.8 ของกลุ่มตัวอย่างมีการออม ส่วนครัวเรือนที่เหลืออีก 69 ครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ 17.2 ของกลุ่มตัวอย่าง ไม่มีการออมเนื่องจากการที่มีภาระรายจ่ายมาก เมื่อศึกษาในส่วนของครัวเรือนที่มีการออม 331 ครัวเรือน พบว่าหัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 46-50 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี สถานภาพสมรส หัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่มีอาชีพหลักคือการค้าขายมีอาชีพรองคือการรับจ้าง อาชีพหลักของคู่สมรสคือการรับจ้าง จำนวนบุตรที่อยู่ในการดูแล 2 คนรายได้รวมของครัวเรือน 30,001-40,000 บาทต่อเดือนรายจ่ายรวมของครัวเรือน 30,001-40,000 บาทต่อเดือน ภาระรายจ่ายของครัวเรือนส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายด้านอาหาร เสื้อผ้า-ของใช้ โดยมีการใช้บัตรเครดิตเพื่อ ชำระค่าใช้จ่าย ซึ่งครัวเรือนส่วนใหญ่มีบัตรเครดิต 2 ใบ และในการใช้บัตรเครดิตแต่ละครั้งมีการคิดถึงภาระหนี้สินที่จะตามมาก่อนใช้ โดยมีหนี้สินรวมของครัวเรือน 100,001-500,000 บาท และภาระหนี้สินส่วนใหญ่ของครัวเรือนเป็นหนี้สินประเภทหนี้บัตรเครดิต รัชนิบูลย์ ลิ้มปัญญาเลิศ (2553) ศึกษาพฤติกรรมการออมของประชากรในชุมชนเทศบาลเมืองลพบุรี ผลการศึกษาพบว่าพฤติกรรมการออมของประชากรอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.32 ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า เพศ อายุ จำนวนสมาชิกในครอบครัวความมั่งคั่ง การเป็นแบบอย่าง รายได้ต่อเดือน ภาระหนี้สิน และทรัพย์สินที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อพฤติกรรมการออม นอกจากนี้ยังพบว่าระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส เป้าหมายการออม การมีระเบียบวินัย และอาชีพที่แตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการออมอย่างมีนัย

สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยศึกษาพฤติกรรมการออมของประชาชน ศึกษาปัจจัยทางสังคม และปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของประชาชนชุมชนเทศบาลเมืองลพบุรี มีกลุ่มตัวอย่าง 390 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ได้แก่การทดสอบแบบทีเพื่อหาความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยตัวแปร 2 กลุ่ม การวิเคราะห์แบบแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยตัวแปร 3 กลุ่มขึ้นไป และหาความเชื่อมั่นของแบบวัด โดยวิธีของครอนบาคได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามพฤติกรรมการออมเท่ากับ 0.89 พนม กิตติวง (2543) ได้ศึกษาถึงพฤติกรรมการออมของครัวเรือนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ พบว่า รูปแบบการออมของครัวเรือนยังให้ความสำคัญกับการออมกับสถาบันการเงินค่อนข้างสูง รองลงมาจะออมในรูปของกรรมธรรม์ ประกันชีวิต การฝากแชร์ การซื้อหลักทรัพย์ การซื้อพันธบัตร และสลากของธนาคาร ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมของครัวเรือนพบว่ามีตัวแปร 2 ตัวแปรคือ รายได้ของครัวเรือน และอายุของหัวหน้าครัวเรือน สำหรับแนวโน้มการออมของครัวเรือนในอนาคต พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คาดว่าจะออม โดยให้ความสำคัญในด้านความมั่นคง และผลตอบแทน ไพโรจน์ เจริญจิตร (2543) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่ผลต่อพฤติกรรมการออมของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า พฤติกรรมการออมของกลุ่มตัวอย่างมีความถี่ในการออมไม่แน่นอน วัตถุประสงค์ในการออมเพื่อเก็บไว้ใช้จ่ายเวลาเจ็บป่วย รูปแบบการออมส่วนใหญ่เป็นแบบเงินฝากออมทรัพย์ โดยเลือกการออมทรัพย์กับธนาคารพาณิชย์เพราะมีความมั่นคง ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ระดับรายได้ และอาชีพ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับพฤติกรรมการออมของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่สนธยา นริสศิริกุล (2535) ได้ศึกษาปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรมการออมและปัจจัยที่มีผลต่อ

การออมภาคครัวเรือนไทย ในปี 2517-2533 โดยการ
ออกำแบบสอบถาม 560 ครัวเรือน ผลการศึกษา
พฤติกรรมออมในรูปแบบต่างๆ พบว่าปัจจัยที่
กำหนดการออมของครัวเรือนอย่างมีนัยสำคัญคือ
รายได้ต่อหัวจากแรงงาน และอัตราผลตอบแทนที่คาด
ว่าจะได้รับจากสินทรัพย์ทางการเงินและสินทรัพย์
ถาวรสุทธิ สำหรับเหตุผลในการออมในระบบสถาบัน
การเงินขึ้นอยู่กับความพอใจในบริการต่างๆ และความ
เสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น ส่วนการออมนอกสถาบันการเงิน
ขึ้นอยู่กับผลตอบแทนที่ได้รับมากกว่าการออมใน
สถาบันการเงินทางด้านวัตถุประสงค์ในการออม ส่วน
ใหญ่ต้องการออมเงินไว้ใช้ในยามชรา เพื่อใช้เป็นทุน
การศึกษา การรักษาพยาบาลและเพื่อซื้ออสังหา
ริมทรัพย์ ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการออมของครัวเรือนที่
มีนัยสำคัญ คือรายได้ต่อหัวจากแรงงาน อัตราผล
ตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับจากสินทรัพย์ทางการเงิน
และสินทรัพย์ถาวรสุทธิ

ข้อเสนอแนะ

1. การเสริมรายได้ที่มั่นคงให้ประชาชน ตลอดจน
ปลูกฝังให้ทั้งเยาวชนและผู้ใหญ่มีความรักและมี

วินัยในการออม การประหยัดมากขึ้น

2. ให้มีการส่งเสริมโครงการออมระดับชุมชน
และควรมีเจ้าหน้าที่ให้ความรู้และคำปรึกษาแก่คนใน
ชุมชน

3. ควรมีการขยายสาขาของสถาบันการเงินให้
ทั่วถึงเพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้บริการธุรกรรม
การเงินต่างๆ

4. หน่วยงานรัฐบาลควรร่วมกับหน่วยงานภาค
เอกชนในการพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือรูปแบบการออม
ใหม่ๆ เพื่อให้มีความเหมาะสมและน่าดึงดูดใจต่อ
ผู้ต้องการออมเงิน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อกลยุทธ์การตลาดค้า
ปลีกของชุมชนทำน้ำสามเสน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร
ครั้งนี้เนื่องจากเป็นการวิจัยกลุ่มตัวอย่างของ
ชุมชนทำน้ำสามเสนเพียงบางส่วนเท่านั้นจึงหลีกเลี่ยง
ไม่ได้ของข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นและข้อจำกัดต่างๆ
ดังนั้นผู้ที่นำข้อมูลการศึกษาวิจัยจะนำไปใช้ประโยชน์
ในด้านต่างๆ ควรคำนึงถึงข้อจำกัดด้วยเป็นต้น.

เอกสารอ้างอิง

- บุรินทร์ แสงแก้ว. (2553). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมของพ่อค้าแม่ค้าในเขตเทศบาลเมือง
จังหวัดเชียงราย. แบบฝึกหัดการวิจัย คณะเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ประยงค์ คูศิริสิน. (2551). ปัจจัยที่มีผลต่อการออมของครัวเรือนในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่.
วิทยานิพนธ์ เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พนม กิตติวง. (2543). พฤติกรรมการออมของครัวเรือนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่คณะเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระ เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พิสิฐ ลี้อาธรรม. (2551). เศรษฐกิจไทยกับความเสี่ยงในทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจมหภาค การเงิน
การคลัง เล่ม 3. คณะทำงานเศรษฐกิจมหภาค การเงินการคลัง สภาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ.
- ไพโรจน์ เภาวิจิตร. (2543). ปัจจัยที่ผลต่อพฤติกรรมการออมของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัด
เชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ, บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- รัชนิบูลย์ ลิมปปัญาเลศ. (2553). พฤติกรรมการออมของประชากรในชุมชนเขตเทศบาลเมืองลพบุรี.
วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 36(2), 167-178.
- สนธยา นริสศิริกุล. (2535). การวิเคราะห์การออมภาคครัวเรือนไทยปี พ. ศ. 2517 – 2533. วิทยานิพนธ์
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2552). การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน พ.ศ. 2552.
กรุงเทพฯ: บางกอกบล็อก